

XPath i XQuery

Patryk Czarnik

Instytut Informatyki UW

XML i nowoczesne technologie zarządzania treścią – 2011/12

1 Wprowadzenie

- Status
- Model danych XPath

2 Język XPath od podstaw

- Od podstaw
- Ścieżki
- XPath 1.0

3 Język XQuery

- Struktura zapytania XQuery
- Konstruktory węzłów
- Funkcje

1 Wprowadzenie

- Status
- Model danych XPath

2 Język XPath od podstaw

- Od podstaw
- Ścieżki
- XPath 1.0

3 Język XQuery

- Struktura zapytania XQuery
- Konstruktory węzłów
- Funkcje

XPath i XQuery

- Języki „zapytań” nad dokumentami XML
 - wygodny wybór określonych węzłów dokumentu,
 - intuicyjna składnia („ścieżki” jak w drzewie katalogów),
 - arytmetyka, porównania,
 - bogaty zestaw funkcji.
- XPath stosowany w ramach innych standardów
 - XSLT,
 - XML Schema,
 - XPointer,
 - Document Object Model (moduł XPath).
- XQuery – samodzielny język
 - przetwarzanie/wyciąganie danych z dokumentów XML,
 - XML-owe bazy danych,
 - tradycyjne bazy danych ze wsparciem dla XML,
 - ...

XPath i XQuery

- Języki „zapytań” nad dokumentami XML
 - wygodny wybór określonych węzłów dokumentu,
 - intuicyjna składnia („ścieżki” jak w drzewie katalogów),
 - arytmetyka, porównania,
 - bogaty zestaw funkcji.
- XPath stosowany w ramach innych standardów
 - XSLT,
 - XML Schema,
 - XPointer,
 - Document Object Model (moduł XPath).
- XQuery – samodzielny język
 - przetwarzanie/wyciąganie danych z dokumentów XML,
 - XML-owe bazy danych,
 - tradycyjne bazy danych ze wsparciem dla XML,
 - ...

XPath – status

- XPath 1.0 (rekomendacja, listopad 1999)
 - używany m.in. w XSLT 1.0, XML Schema, XPointer.
- XPath 2.0 (kilka rekomendacji, styczeń 2007):
 - *XML Path Language (XPath) 2.0,*
 - *XQuery 1.0 and XPath 2.0 Data Model,*
 - *XQuery 1.0 and XPath 2.0 Functions and Operators,*
 - *XQuery 1.0 and XPath 2.0 Formal Semantics,*
 - używany w XSLT 2.0,
 - związany z XQuery 1.0.

XPath – status

- XPath 1.0 (rekomenacja, listopad 1999)
 - używany m.in. w XSLT 1.0, XML Schema, XPointer.
- XPath 2.0 (kilka rekomendacji, styczeń 2007):
 - *XML Path Language (XPath) 2.0*,
 - *XQuery 1.0 and XPath 2.0 Data Model*,
 - *XQuery 1.0 and XPath 2.0 Functions and Operators*,
 - *XQuery 1.0 and XPath 2.0 Formal Semantics*,
 - używany w XSLT 2.0,
 - związany z XQuery 1.0.

Model danych XPath i XQuery

- Teoretyczna podstawa standardów XPath, XSLT i XQuery.
- Abstrakcyjna („po wczytaniu”) postać dokumentu XML.
- Typy danych oraz rzutowania między nimi.
- Różny w różnych wersjach XPath:
 - 1.0 – 4 typy danych, **zbiory** węzłów,
 - 2.0 (oraz XQuery 1.0) – typy proste XML Schema, **sekwencje** węzłów i wartości prostych.

Model danych XPath i XQuery

- Teoretyczna podstawa standardów XPath, XSLT i XQuery.
- Abstrakcyjna („po wczytaniu”) postać dokumentu XML.
- Typy danych oraz rzutowania między nimi.
- Różny w różnych wersjach XPath:
 - 1.0 – 4 typy danych, **zbiory** węzłów,
 - 2.0 (oraz XQuery 1.0) – typy proste XML Schema, **sekwencje** węzłów i wartości prostych.

Dokument XML w modelu XPath

- Dokument jako drzewo.
- Uwzględnianie przestrzeni nazw.
- Możliwość uwzględniania schematu (w wersji 2.0).
- Rozwinięte sekcje CDATA oraz referencje do encji i znaków.
- Brak sąsiadujących węzłów tekstowych.
- Atrybut nie jest dzieckiem elementu.
- Korzeń, zwany także „węzłem dokumentu”, jest osobnym węzłem, różnym od elementu głównego.

Dokument XML w modelu XPath

- Dokument jako drzewo.
- Uwzględnianie przestrzeni nazw.
- Możliwość uwzględniania schematu (w wersji 2.0).
- Rozwinięte sekcje CDATA oraz referencje do encji i znaków.
- Brak sąsiadujących węzłów tekstowych.
- Atrybut nie jest dzieckiem elementu.
- Korzeń, zwany także „węzłem dokumentu”, jest osobnym węzłem, różnym od elementu głównego.

Dokument XML w modelu XPath

- Dokument jako drzewo.
- Uwzględnianie przestrzeni nazw.
- Możliwość uwzględniania schematu (w wersji 2.0).
- Rozwinięte sekcje CDATA oraz referencje do encji i znaków.
- Brak sąsiadujących węzłów tekstowych.
- Atrybut nie jest dzieckiem elementu.
- Korzeń, zwany także „węzłem dokumentu”, jest osobnym węzłem, różnym od elementu głównego.

Dokument XML w modelu XPath

- Dokument jako drzewo.
- Uwzględnianie przestrzeni nazw.
- Możliwość uwzględniania schematu (w wersji 2.0).
- Rozwinięte sekcje CDATA oraz referencje do encji i znaków.
- Brak sąsiadujących węzłów tekstowych.
- Atrybut nie jest dzieckiem elementu.
- Korzeń, zwany także „węzłem dokumentu”, jest osobnym węzłem, różnym od elementu głównego.

Dokument XML w modelu XPath

- Dokument jako drzewo.
- Uwzględnianie przestrzeni nazw.
- Możliwość uwzględniania schematu (w wersji 2.0).
- Rozwinięte sekcje CDATA oraz referencje do encji i znaków.
- Brak sąsiadujących węzłów tekstowych.
- Atrybut nie jest dzieckiem elementu.
- Korzeń, zwany także „węzłem dokumentu”, jest osobnym węzłem, różnym od elementu głównego.

Dokument XML w modelu XPath

- Dokument jako drzewo.
- Uwzględnianie przestrzeni nazw.
- Możliwość uwzględniania schematu (w wersji 2.0).
- Rozwinięte sekcje CDATA oraz referencje do encji i znaków.
- Brak sąsiadujących węzłów tekstowych.
- Atrybut nie jest dzieckiem elementu.
- Korzeń, zwany także „węzłem dokumentu”, jest osobnym węzłem, różnym od elementu głównego.

Dokument XML w modelu XPath

- Dokument jako drzewo.
- Uwzględnianie przestrzeni nazw.
- Możliwość uwzględniania schematu (w wersji 2.0).
- Rozwinięte sekcje CDATA oraz referencje do encji i znaków.
- Brak sąsiadujących węzłów tekstowych.
- Atrybut nie jest dzieckiem elementu.
- Korzeń, zwany także „węzłem dokumentu”, jest osobnym węzłem, różnym od elementu głównego.

Rodzaje węzłów w XPath

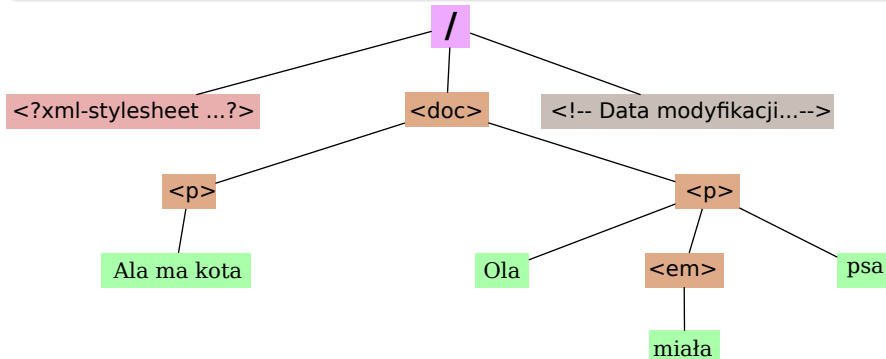
- Rodzaje węzłów:
 - węzeł dokumentu (korzeń),
 - element,
 - atrybut,
 - węzeł tekstowy,
 - instrukcja przetwarzania,
 - komentarz,
 - węzeł przestrzeni nazw.
- Brak m.in.:
 - sekcji CDATA,
 - encji i referencji do encji.

Rodzaje węzłów w XPath

- Rodzaje węzłów:
 - węzeł dokumentu (korzeń),
 - element,
 - atrybut,
 - węzeł tekstowy,
 - instrukcja przetwarzania,
 - komentarz,
 - węzeł przestrzeni nazw.
- Brak m.in.:
 - sekcji CDATA,
 - encji i referencji do encji.

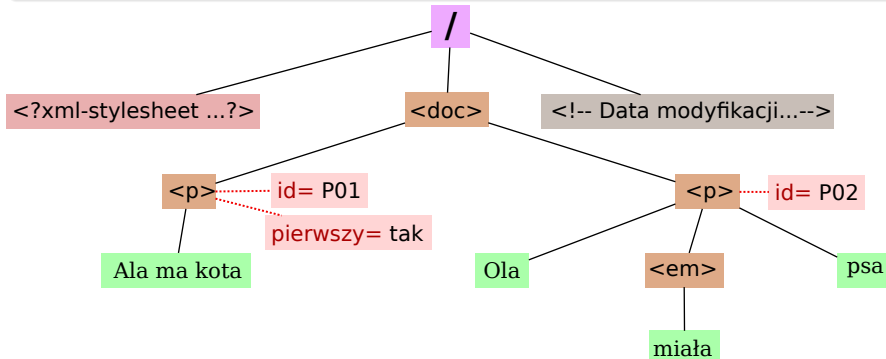
Drzewo dokumentu – przykład

```
<?xml version="1.0"?>
<?xml-stylesheet type="text/css" href="st.css"?>
<doc>
  <p id="P01" pierwszy="tak">Ala ma <![CDATA[kota]]></p>
  <p id="P02">Ola <em>miała</em> psa</p>
</doc>
<!-- Data modyfikacji: 2011-11-21 -->
```


Drzewo dokumentu – przykład

```
<?xml version="1.0"?>
<?xml-stylesheet type="text/css" href="st.css"?>
<doc>
  <p id="P01" pierwszy="tak">Ala ma <![CDATA[kota]]></p>
  <p id="P02">Ola <em>miała</em> psa</p>
</doc>
<!-- Data modyfikacji: 2011-11-21 -->
```


Sekwencje

- Wartości w XPath 2.0 – sekwencje.
- Elementy (*items*) sekwencji:
 - węzły (z drzew dokumentów),
 - wartości atomowe.
- Równoważność elementu i jednoelementowej sekwencji:
 $3.14 = (3.14)$
- Spłaszczanie zagnieżdżonych sekwencji:
 $(3.14, (1, 2, 3), 'Ala') = (3.14, 1, 2, 3, 'Ala')$

System typów

- Typy predefiniowane XML Schema.
- Typy dla węzłów poszczególnych rodzajów.
- Dodatkowo:
 - `xs:untyped`
 - `xs:untypedAtomic`
 - `xs:anyAtomicType`
 - `xs:dayTimeDuration`
 - `xs:yearMonthDuration`
- Możliwość używania zdefiniowanych w schemacie (prostych i złożonych), a także innych typów wyprowadzonych
 - o ile przetwarzanie *schema aware*,
 - nie zawsze dostępne.

System typów

- Typy predefiniowane XML Schema.
- Typy dla węzłów poszczególnych rodzajów.
- Dodatkowo:
 - `xs:untyped`
 - `xs:untypedAtomic`
 - `xs:anyAtomicType`
 - `xs:dayTimeDuration`
 - `xs:yearMonthDuration`
- Możliwość używania zdefiniowanych w schemacie (prosty i złożony), a także innych typów wyprowadzonych
 - o ile przetwarzanie *schema aware*,
 - nie zawsze dostępne.

System typów

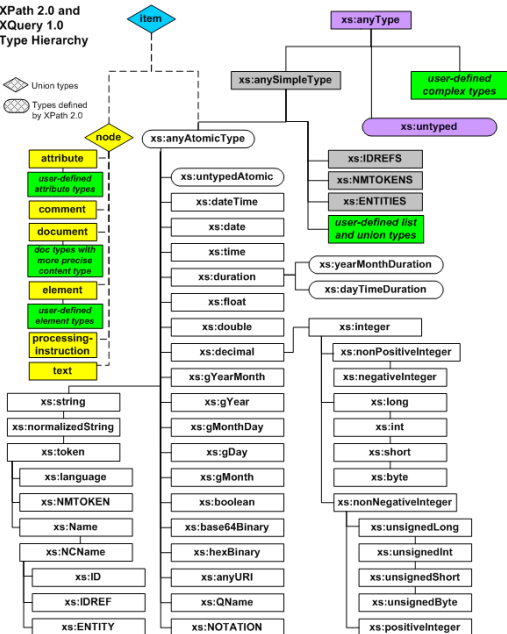
- Typy predefiniowane XML Schema.
- Typy dla węzłów poszczególnych rodzajów.
- Dodatkowo:
 - `xs:untyped`
 - `xs:untypedAtomic`
 - `xs:anyAtomicType`
 - `xs:dayTimeDuration`
 - `xs:yearMonthDuration`
- Możliwość używania zdefiniowanych w schemacie (prostych i złożonych), a także innych typów wyprowadzonych
 - o ile przetwarzanie *schema aware*,
 - nie zawsze dostępne.

System typów

- Typy predefiniowane XML Schema.
- Typy dla węzłów poszczególnych rodzajów.
- Dodatkowo:
 - `xs:untyped`
 - `xs:untypedAtomic`
 - `xs:anyAtomicType`
 - `xs:dayTimeDuration`
 - `xs:yearMonthDuration`
- Możliwość używania zdefiniowanych w schemacie (prosty i złożony), a także innych typów wyprowadzonych
 - o ile przetwarzanie *schema aware*,
 - nie zawsze dostępne.

XPath 2.0 and XQuery 1.0 Type Hierarchy

 Union types
 Types defined by XPath 2.0

■ Item type
 ■ Node types
 ■ User-defined types (user defined atomic types not shown):
 Either given as Sequence Type or as part of a defined type
 Built-in atomic types
 Built-in complex types
 Built-in simple, non-atomic types

XPath 1.0 – różnice w modelu danych

- Typy proste:
 - boolean,
 - string,
 - number.
- Jeden typ dla węzłów:
 - node set,
 - w XSLT 1.0 dodatkowo `result tree fragment` – ta sama natura, ale ograniczenia w użyciu.
- Brak zbiorów wartości prostych.
- Zbiory (a nie sekwencje) węzłów.

Operacje związane z modelem danych XPath

- Rzutowania pomiędzy typami.
- *Effective Boolean Value* – zamiana dowolnej wartości (w tym węzłów) na wartość logiczną
 - tu podana definicja dla XPath 2.0,
 - analogiczna, ale prostsza, także dla XPath 1.0.
- Atomizacja – zamiana dowolnej sekwencji (w tym węzłów) na sekwencję wartości prostych
 - specyficzna dla XPath 2.0.

Effective Boolean Value

- Częstość potrzeba traktowania dowolnej wartości jako wartości logicznej.
- Zasady zamiany:

pusta sekwencja	→	falsz
sekwencja z węzłem na pierwszej pozycji	→	prawda
pojedyncza wartość logiczna	→	ta sama wartość
pojedynczy pusty napis	→	falsz
pojedynczy niepusty napis	→	prawda
pojedyncza liczba równa 0 lub NaN	→	falsz
inna pojedyncza liczba	→	prawda
inna wartość	→	błąd typu

Atomizacja

- Operacja służąca traktowaniu dowolnej sekwencji jako sekwencji wartości prostych.
- Nie zawsze wykonalna (możliwy błąd typów).
- Dla każdego elementu sekwencji:

wartość atomowa

→ ta wartość

węzeł o (znanym) typie atomowym

→ wartość węzła

węzeł typu lista

→ sekwencja elementów listy

węzeł nieznanego typu prostego,
z mieszaną zawartością lub
typu `xs:untypedAtomic` lub
`xs:anySimpleType`

→ zawartość tekstowa
jako jeden atom

element o zawartości elementowej

→ błąd typu

- 1 Wprowadzenie
 - Status
 - Model danych XPath
- 2 Język XPath od podstaw
 - Od podstaw
 - Ścieżki
 - XPath 1.0
- 3 Język XQuery
 - Struktura zapytania XQuery
 - Konstruktory węzłów
 - Funkcje

Literały i zmienne

Literały

- napisy: `'12.5'`, `"He said, ""I don't like it."""`
- liczby: `12`, `12.5`, `1.13e-8`

Zmienne

- `$x` – referencja do zmiennej o nazwie `x`,
- zmienne wprowadzane konstrukcjami:
 - XPath 2.0 (`for`, `some`, `every`)
 - XQuery (`FLWOR`, `some`, `every`, parametry funkcji)
 - XSLT 1.0 i 2.0 (`variable`, `param`)

Literały i zmienne

Literały

- napisy: `'12.5'`, `"He said, ""I don't like it."""`
- liczby: `12`, `12.5`, `1.13e-8`

Zmienne

- `$x` – referencja do zmiennej o nazwie `x`,
- zmienne wprowadzane konstrukcjami:
 - XPath 2.0 (`for`, `some`, `every`)
 - XQuery (`FLWOR`, `some`, `every`, parametry funkcji)
 - XSLT 1.0 i 2.0 (`variable`, `param`)

Rzutowanie typów

Konstruktory typów

- `xs:date("2001-08-25")`
- `xs:float("NaN")`
- `adresy:kod-pocztowy("48-200")` (o ile schemat dostępny)
- `string(//obiekt[4])` (także w XPath 1.0)

Operator `cast as`

- `"2001-08-25" cast as xs:date`
- ...

Rzutowanie typów

Konstruktory typów

- `xs:date("2001-08-25")`
- `xs:float("NaN")`
- `adresy:kod-pocztowy("48-200")` (o ile schemat dostępny)
- `string(//obiekt[4])` (także w XPath 1.0)

Operator `cast as`

- `"2001-08-25" cast as xs:date`
- ...

Funkcje

- **Wywołania funkcji:**

- `fn:concat('Pani ', imię, ' ', nazwisko)`
- `count(//obiekt/@parzysty)`
- `moje:silnia(12)`

- 150 standardowych funkcji XPath 2.0:

- w przestrzeni nazw <http://www.w3.org/2005/xpath-functions>,
- domyślna przestrzeń nazw dla funkcji.

- Definiowanie własnych funkcji
(zalecane w osobnej przestrzeni nazw):

- w XQuery,
- w XSLT (2.0),
- w środowisku wykonania,

- EXSLT (<http://www.exslt.org/>)

- rozszerzenie dostępne w wielu implementacjach XSLT/XPath 1.0, m.in. Xalan,
- zestaw dodatkowych funkcji,
- sposób definiowania własnych funkcji.

Funkcje

- **Wywołania funkcji:**

- `fn:concat('Pani ', imię, ' ', nazwisko)`
- `count(//obiekt/@parzysty)`
- `moje:silnia(12)`

- **150 standardowych funkcji XPath 2.0:**

- w przestrzeni nazw *<http://www.w3.org/2005/xpath-functions>*,
- domyślna przestrzeń nazw dla funkcji.

- Definiowanie własnych funkcji

(zalecane w osobnej przestrzeni nazw):

- w XQuery,
- w XSLT (2.0),
- w środowisku wykonania,

- EXSLT (<http://www.exslt.org/>)

- rozszerzenie dostępne w wielu implementacjach XSLT/XPath 1.0, m.in. Xalan,
- zestaw dodatkowych funkcji,
- sposób definiowania własnych funkcji.

Funkcje

- Wywołania funkcji:
 - `fn:concat('Pani ', imię, ' ', nazwisko)`
 - `count(//obiekt/@parzysty)`
 - `moje:silnia(12)`
- 150 standardowych funkcji XPath 2.0:
 - w przestrzeni nazw <http://www.w3.org/2005/xpath-functions>,
 - domyślna przestrzeń nazw dla funkcji.
- Definiowanie własnych funkcji (zalecane w osobnej przestrzeni nazw):
 - w XQuery,
 - w XSLT (2.0),
 - w środowisku wykonania,
- EXSLT (<http://www.exslt.org/>)
 - rozszerzenie dostępne w wielu implementacjach XSLT/XPath 1.0, m.in. Xalan,
 - zestaw dodatkowych funkcji,
 - sposób definiowania własnych funkcji.

Funkcje

- Wywołania funkcji:
 - `fn:concat('Pani ', imię, ' ', nazwisko)`
 - `count(//obiekt/@parzysty)`
 - `moje:silnia(12)`
- 150 standardowych funkcji XPath 2.0:
 - w przestrzeni nazw <http://www.w3.org/2005/xpath-functions>,
 - domyślna przestrzeń nazw dla funkcji.
- Definiowanie własnych funkcji (zalecane w osobnej przestrzeni nazw):
 - w XQuery,
 - w XSLT (2.0),
 - w środowisku wykonania,
- EXSLT (<http://www.exslt.org/>)
 - rozszerzenie dostępne w wielu implementacjach XSLT/XPath 1.0, m.in. Xalan,
 - zestaw dodatkowych funkcji,
 - sposób definiowania własnych funkcji.

Wybrane funkcje XPath

Napisy

concat(s1, s2, ...) substring(s, pos, len)
 starts-with(s1, s2) contains(s1, s2)
 string-length(s) translate(s, t1, t2)

Liczby

floor(x) ceiling(x)
 round(x) abs(x)

Węzły

name(n?) local-name(n?) namespace-uri(n?)
 id(s) nilled(n?) document-uri(doc)

Kontekst

current() position()
 last() current-time()

Sekwencje

count(S) sum(S) min(S) max(S) avg(S)
 empty(S) reverse(S) distinct-values(S)

Data i czas

month-from-date(t)
 adjust-date-to-timezone(t, tz)

Wybrane funkcje XPath

Napisy

concat(s1, s2, ...) substring(s, pos, len)
 starts-with(s1, s2) contains(s1, s2)
 string-length(s) translate(s, t1, t2)

Liczby

floor(x) ceiling(x)
 round(x) abs(x)

Węzły

name(n?) local-name(n?) namespace-uri(n?)
 id(s) nilled(n?) document-uri(doc)

Kontekst

current() position()
 last() current-time()

Sekwencje

count(S) sum(S) min(S) max(S) avg(S)
 empty(S) reverse(S) distinct-values(S)

Data i czas

month-from-date(t)
 adjust-date-to-
 timezone(t, tz)

Wybrane funkcje XPath

Napisy

concat(s1, s2, ...) substring(s, pos, len)
 starts-with(s1, s2) contains(s1, s2)
 string-length(s) translate(s, t1, t2)

Liczby

floor(x) ceiling(x)
 round(x) abs(x)

Węzły

name(n?) local-name(n?) namespace-uri(n?)
 id(s) nilled(n?) document-uri(doc)

Kontekst

current() position()
 last() current-time()

Sekwencje

count(S) sum(S) min(S) max(S) avg(S)
 empty(S) reverse(S) distinct-values(S)

Data i czas

month-from-date(t)
 adjust-date-to-
 timezone(t, tz)

Wybrane funkcje XPath

Napisy

concat(s1, s2, ...) substring(s, pos, len)
 starts-with(s1, s2) contains(s1, s2)
 string-length(s) translate(s, t1, t2)

Liczby

floor(x) ceiling(x)
 round(x) abs(x)

Węzły

name(n?) local-name(n?) namespace-uri(n?)
 id(s) **nilled(n?)** document-uri(doc)

Kontekst

current() position()
 last() **current-time()**

Sekwencje

count(S) sum(S) min(S) max(S) avg(S)
 empty(S) **reverse(S)** **distinct-values(S)**

Data i czas

month-from-date(t)
adjust-date-to-timezone(t, tz)

Wybrane funkcje XPath

Napisy

concat(s1, s2, ...) substring(s, pos, len)
 starts-with(s1, s2) contains(s1, s2)
 string-length(s) translate(s, t1, t2)

Liczby

floor(x) ceiling(x)
 round(x) abs(x)

Węzły

name(n?) local-name(n?) namespace-uri(n?)
 id(s) nilled(n?) document-uri(doc)

Kontekst

current() position()
 last() current-time()

Sekwencje

count(S) sum(S) min(S) max(S) avg(S)
 empty(S) reverse(S) distinct-values(S)

Data i czas

month-from-date(t)
 adjust-date-to-
 timezone(t, tz)

Wybrane funkcje XPath

Napisy

concat(s1, s2, ...) substring(s, pos, len)
 starts-with(s1, s2) contains(s1, s2)
 string-length(s) translate(s, t1, t2)

Liczby

floor(x) ceiling(x)
 round(x) abs(x)

Węzły

name(n?) local-name(n?) namespace-uri(n?)
 id(s) nilled(n?) document-uri(doc)

Kontekst

current() position()
 last() current-time()

Sekwencje

count(S) sum(S) min(S) max(S) avg(S)
 empty(S) reverse(S) distinct-values(S)

Data i czas

month-from-date(t)
 adjust-date-to-
 timezone(t, tz)

Operatory

- 68 operatorów XPath 2.0 (mniej symboli, ale przeciążona notacja).
- Arytmetyka:
 - + - * div *idiv* mod
 - na *datach* i *duration*: + i - zgodnie z typami.
- Sekwencje węzłów (w 1.0 „zbiory węzłów”):
 - | *union intersect except*
 - nie-węzły w sekwencjach – błąd typu,
 - wynik: sekwencja bez powtórzeń, porządek dokumentu.
- Wartości logiczne:
 - operatory *and or*
 - *true()*, *false()*, *not()* to funkcje.

Operatory

- 68 operatorów XPath 2.0 (mniej symboli, ale przeciążona notacja).
- Arytmetyka:
 - `+` `-` `*` `div` `idiv` `mod`
 - na datach i *duration*: `+` `i` `-` zgodnie z typami.
- Sekwencje węzłów (w 1.0 „zbiory węzłów”):
 - `|` `union` `intersect` `except`
 - nie-węzły w sekwencjach – błąd typu,
 - wynik: sekwencja bez powtórzeń, porządek dokumentu.
- Wartości logiczne:
 - operatory `and` `or`
 - `true()`, `false()`, `not()` to funkcje.

Operatory

- 68 operatorów XPath 2.0 (mniej symboli, ale przeciążona notacja).
- Arytmetyka:
 - `+` `-` `*` `div` `idiv` `mod`
 - na datach i *duration*: `+` i `-` zgodnie z typami.
- Sekwencje węzłów (w 1.0 „zbiory węzłów”):
 - `|` `union` `intersect` `except`
 - nie-węzły w sekwencjach – błąd typu,
 - wynik: sekwencja bez powtórzeń, porządek dokumentu.
- Wartości logiczne:
 - operatory `and` i `or`
 - `true()`, `false()`, `not()` to funkcje.

Operatory porównania

Porównania atomowe (tylko XPath 2.0)

- `eq ne lt le gt ge`
- na wstępie argumenty poddane atomizacji
- jeden z argumentów sekwencją pustą → wynik sekwencją pustą
- jeden z argumentów sekwencją wieloelementową → błąd typów,
- typy atomowe – intuicyjnie „normalne” porównanie, o ile typy pozwalają.

Porównania ogólne (XPath 1.0 i 2.0)

- `= != < <= > >=`
- Stosowane do sekwencji.
- *Istnieje para elementów z lewej i prawej sekwencji, dla której zachodzi odpowiednia relacja na atomach.*

Operatory porównania

Porównania atomowe (tylko XPath 2.0)

- `eq ne lt le gt ge`
- na wstępie argumenty poddane atomizacji
- jeden z argumentów sekwencją pustą → wynik sekwencją pustą
- jeden z argumentów sekwencją wieloelementową → błąd typów,
- typy atomowe – intuicyjnie „normalne” porównanie, o ile typy pozwalają.

Porównania ogólne (XPath 1.0 i 2.0)

- `= != < <= > >=`
- Stosowane do sekwencji.
- *Istnieje para elementów z lewej i prawej sekwencji, dla której zachodzi odpowiednia relacja na atomach.*

Porównania ogólne – ciekawostki

- (Nie)Równość nie jest (nie)równością sekwencji.
- Równość nie jest przechodnia.
- $x \neq y$ nie jest równoważne $\text{not}(x = y)$.

Przykładowe porównania

```
<osoby> <osoba>Ala</osoba> <osoba>Ola</osoba> </osoby>
```

- `osoby/osoba = 'Ala'`
jest prawdą, bo jeden z elementów jest równy Ala
- `osoby/osoba = 'Ola'`
także jest prawdą, bo jeden z elementów jest równy Ola
- `osoby/osoba != 'Ola'`
jest prawdą, bo jeden z elementów jest różny od Ola
- `not(osoby/osoba = 'Ewa')`
jest prawdą, bo że żaden element nie jest równy Ewa

Porównania ogólne – ciekawostki

- (Nie)Równość nie jest (nie)równością sekwencji.
- Równość nie jest przechodnia.
- $x \neq y$ nie jest równoważne $\text{not}(x = y)$.

Przykładowe porównania

```
<osoby> <osoba>Ala</osoba> <osoba>Ola</osoba> </osoby>
```

- `osoby/osoba = 'Ala'`
jest prawdą, bo jeden z elementów jest równy Ala
- `osoby/osoba = 'Ola'`
także jest prawdą, bo jeden z elementów jest równy Ola
- `osoby/osoba != 'Ola'`
jest prawdą, bo jeden z elementów jest różny od Ola
- `not(osoby/osoba = 'Ewa')`
jest prawdą, bo że żaden element nie jest równy Ewa

Wyrażenie warunkowe (XPath 2.0)

```
if WARUNEK
  then WYNIK1
  else WYNIK2
```

- Liczy się *Effective Boolean Value*.
- Obliczana tylko jedna gałąź.

Przykład

```
if informacje/cena
  then
    if informacje/cena >= 1000
      then 'Przesyłka wartościowa'
      else 'Przesyłka zwykła'
    else 'Brak danych'
```

Pętla po sekwencji (XPath 2.0)

```
for $ZMIENNA in SEKWENCJA
return WYNIK
```

- *ZMIENNEJ* przypisywane kolejne wartości z *SEKWENCJI*,
- *WYNIK* obliczany z wybraną wartością *ZMIENNEJ*,
- wynik całości – sekwencja wyników częściowych.

Przykłady

```
for $i in (1 to 10)
  return $i * $i
```

```
for $o in //obiekt
  return concat('Nazwa obiektu:', $o/@nazwa)
```

Kwantyfikatory (XPath 2.0)

```
some $ZMIENNA in SEKWENCJA  
satisfies WARUNEK
```

```
every $ZMIENNA in SEKWENCJA  
satisfies WARUNEK
```

- Liczy się *Effective Boolean Value*.
- Możliwa leniwa ewaluacja.
- Dowolna kolejność przechodzenia po sekwencji.

Przykłady

```
some $i in (1 to 10) satisfies $i > 7
```

```
every $o in //obiekt satisfies $o/@nazwa
```

Ścieżki w XPath

Ścieżka bezwzględna

`/krok/krok ...`

Ścieżka względna

`krok/krok ...`

Krok – składnia w pełni rozwinięta

`oś::test-węzłów [predykat1] [predykat2] ...`

- *oś* – kierunek w drzewie dokumentu,
- *test-węzłów* – wybór węzłów po rodzaju, typie, nazwie,
- *predykat* – opcjonalny, dodatkowo filtrujący węzły.

Przykład

```
/descendant::oddział[attribute::id = 'ksi']/child::pracownik[1]  
/child::nazwisko/child::text()
```


Ścieżki w XPath

Ścieżka bezwzględna

`/krok/krok ...`

Ścieżka względna

`krok/krok ...`

Krok – składnia w pełni rozwinięta

`oś::test-węzłów [predykat1] [predykat2] ...`

- *oś* – kierunek w drzewie dokumentu,
- *test-węzłów* – wybór węzłów po rodzaju, typie, nazwie,
- *predykat* – opcjonalny, dodatkowo filtrujący węzły.

Przykład

```
/descendant::oddział[attribute::id = 'ksi']/child::pracownik[1]  
/child::nazwisko/child::text()
```

Ścieżki w XPath

Ścieżka bezwzględna

`/krok/krok ...`

Ścieżka względna

`krok/krok ...`

Krok – składnia w pełni rozwinięta

`oś::test-węzłów [predykat1] [predykat2] ...`

- *oś* – kierunek w drzewie dokumentu,
- *test-węzłów* – wybór węzłów po rodzaju, typie, nazwie,
- *predykat* – opcjonalny, dodatkowo filtrujący węzły.

Przykład

```
/descendant::oddział[attribute::id = 'ksi']/child::pracownik[1]  
/child::nazwisko/child::text()
```

Ścieżki w XPath

Ścieżka bezwzględna

`/krok/krok ...`

Ścieżka względna

`krok/krok ...`

Krok – składnia w pełni rozwinięta

`oś::test-węzłów [predykat1] [predykat2] ...`

- *oś* – kierunek w drzewie dokumentu,
- *test-węzłów* – wybór węzłów po rodzaju, typie, nazwie,
- *predykat* – opcjonalny, dodatkowo filtrujący węzły.

Przykład

```
/descendant::oddział[attribute::id = 'ksi']/child::pracownik[1]  
/child::nazwisko/child::text()
```

Ścieżki w XPath

Ścieżka bezwzględna

`/krok/krok ...`

Ścieżka względna

`krok/krok ...`

Krok – składnia w pełni rozwinięta

`oś::test-węzłów [predykat1] [predykat2] ...`

- *oś* – kierunek w drzewie dokumentu,
- *test-węzłów* – wybór węzłów po rodzaju, typie, nazwie,
- *predykat* – opcjonalny, dodatkowo filtrujący węzły.

Przykład

```
/descendant::oddział[attribute::id = 'ksi']/child::pracownik[1]  
/child::nazwisko/child::text()
```

Ścieżki w XPath

Ścieżka bezwzględna

`/krok/krok ...`

Ścieżka względna

`krok/krok ...`

Krok – składnia w pełni rozwinięta

`oś::test-węzłów [predykat1] [predykat2] ...`

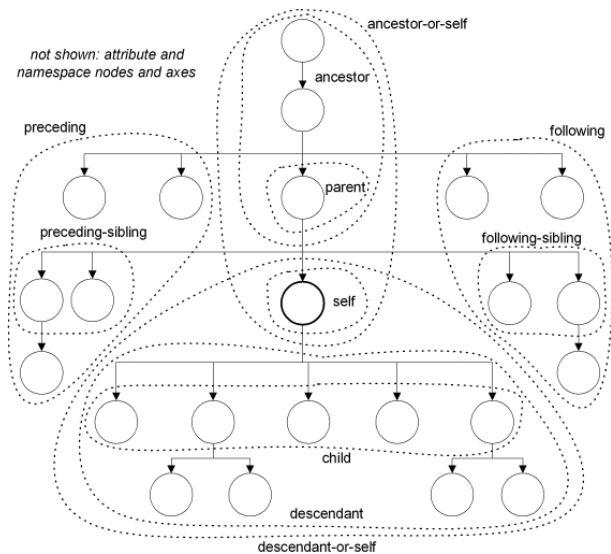
- *oś* – kierunek w drzewie dokumentu,
- *test-węzłów* – wybór węzłów po rodzaju, typie, nazwie,
- *predykat* – opcjonalny, dodatkowo filtrujący węzły.

Przykład

```
/descendant::oddział[attribute::id = 'ksi']/child::pracownik[1]  
/child::nazwisko/child::text()
```

Osie

- child
- descendant
- parent
- ancestor
- following-sibling
- preceding-sibling
- following
- preceding
- attribute
- namespace
- self
- descendand-or-self
- ancestor-or-self

Testy węzłów w XPath 1.0

Rodzaj węzła

- `node()`
- `text()`
- `comment()`
- `processing-instruction()`
- `processing-instruction(xml-style-sheet)`

Nazwa węzła (elementu bądź atrybutu, zależnie od osi)

- `pracownik`
- `*`
- `pre:pracownik`
- `pre:*`
- `*:pracownik` (tylko XPath 2.0)

Testy węzłów w XPath 1.0

Rodzaj węzła

- `node()`
- `text()`
- `comment()`
- `processing-instruction()`
- `processing-instruction(xml-style-sheet)`

Nazwa węzła (elementu bądź atrybutu, zależnie od osi)

- `pracownik`
- `pre:pracownik`
- `*`
- `pre:*`
- `*:pracownik` (tylko XPath 2.0)

Dodatkowe testy węzłów w XPath 2.0

W XPath 2.0 dodatkowo

- `document-node()`
- `element()`
- `element(pracownik)`
- `element(*, osobaTyp)`
- `element(pracownik, osobaTyp)`
- `attribute()`
- `attribute(id)`
- `attribute(*, xs:integer)`
- `attribute(id, xs:integer)`

Predykaty

- Obliczane dla każdego węzła (węzeł na chwilę staje się węzłem kontekstowym).
- Każdy predykat „przesiewa” sekwencję.
- W zależności od typu wyniku predykatu:
 - liczba – porównywana z pozycją węzła w sekwencji (od 1),
 - nie liczba – decyduje *Effective Boolean Value*.
- Możliwe użycie poza ścieżkami (tzw. *filter expressions*).

Przykłady

```
/child::oddział/child::pracownik[child::imię = 'Patryk']
```

```
child::pracownik[child::imię = 'Patryk']/child::nazwisko
```

```
//*[attribute::xlink:href][3]
```

```
(1 to 10)[. mod 2 = 0]
```

Predykaty

- Obliczane dla każdego węzła (węzeł na chwilę staje się węzłem kontekstowym).
- Każdy predykat „przesiewa” sekwencję.
- W zależności od typu wyniku predykatu:
 - liczba – porównywana z pozycją węzła w sekwencji (od 1),
 - nie liczba – decyduje *Effective Boolean Value*.
- Możliwe użycie poza ścieżkami (tzw. *filter expressions*).

Przykłady

```
/child::oddział/child::pracownik[child::imię = 'Patryk']
```

```
child::pracownik[child::imię = 'Patryk']/child::nazwisko
```

```
//*[attribute::xlink:href][3]
```

```
(1 to 10)[. mod 2 = 0]
```

Predykaty

- Obliczane dla każdego węzła (węzeł na chwilę staje się węzłem kontekstowym).
- Każdy predykat „przesiewa” sekwencję.
- W zależności od typu wyniku predykatu:
 - liczba – porównywana z pozycją węzła w sekwencji (od 1),
 - nie liczba – decyduje *Effective Boolean Value*.
- Możliwe użycie poza ścieżkami (tzw. *filter expressions*).

Przykłady

```
/child::oddział/child::pracownik[child::imię = 'Patryk']
```

```
child::pracownik[child::imię = 'Patryk']/child::nazwisko
```

```
//*[attribute::xlink:href][3]
```

```
(1 to 10)[. mod 2 = 0]
```

Predykaty

- Obliczane dla każdego węzła (węzeł na chwilę staje się węzłem kontekstowym).
- Każdy predykat „przesiewa” sekwencję.
- W zależności od typu wyniku predykatu:
 - liczba – porównywana z pozycją węzła w sekwencji (od 1),
 - nie liczba – decyduje *Effective Boolean Value*.
- Możliwe użycie poza ścieżkami (tzw. *filter expressions*).

Przykłady

```
/child::oddział/child::pracownik[child::imię = 'Patryk']
```

```
child::pracownik[child::imię = 'Patryk']/child::nazwisko
```

```
//*[attribute::xlink:href][3]
```

```
(1 to 10)[. mod 2 = 0]
```

Skróty składniowe

- Oś `child` można pominąć.
- `@` przed nazwą zamiast osi `attribute`.
- `.` zamiast `self::node()`.
- `..` zamiast `parent::node()`.
- `//` zamiast `/descendant-or-self::node()/`.

Przykład

```
../obiekt[@id = 'E4']
```

```
self::node()/descendant-or-self::node(/  
child::obiekt[attribute::id = 'E4']
```

Skróty składniowe

- Oś `child` można pominąć.
- `@` przed nazwą zamiast osi `attribute`.
- `.` zamiast `self::node()`.
- `..` zamiast `parent::node()`.
- `//` zamiast `/descendant-or-self::node()/`.

Przykład

```
../obiekt[@id = 'E4']
```

```
self::node()/descendant-or-self::node()  
child::obiekt[attribute::id = 'E4']
```


Skróty składniowe

- Oś `child` można pominąć.
- `@` przed nazwą zamiast osi `attribute`.
- `.` zamiast `self::node()`.
- `..` zamiast `parent::node()`.
- `//` zamiast `/descendant-or-self::node()/`.

Przykład

```
../obiekt[@id = 'E4']
```

```
self::node()/descendant-or-self::node()  
child::obiekt[attribute::id = 'E4']
```

Skróty składniowe

- Oś `child` można pominąć.
- `@` przed nazwą zamiast osi `attribute`.
- `.` zamiast `self::node()`.
- `..` zamiast `parent::node()`.
- `//` zamiast `/descendant-or-self::node()/`.

Przykład

```
../obiekt[@id = 'E4']
```

```
self::node()/descendant-or-self::node()  
    child::obiekt[attribute::id = 'E4']
```

Skróty składniowe

- Oś `child` można pominąć.
- `@` przed nazwą zamiast osi `attribute`.
- `.` zamiast `self::node()`.
- `..` zamiast `parent::node()`.
- `//` zamiast `/descendant-or-self::node()/`.

Przykład

```
../obiekt[@id = 'E4']
```

```
self::node()/descendant-or-self::node()/  
child::obiekt[attribute::id = 'E4']
```

Skróty składniowe

- Oś `child` można pominąć.
- `@` przed nazwą zamiast osi `attribute`.
- `.` zamiast `self::node()`.
- `..` zamiast `parent::node()`.
- `//` zamiast `/descendant-or-self::node()/`.

Przykład

```
./obiekt[@id = 'E4']
```

```
self::node()/descendant-or-self::node()  
child::obiekt[attribute::id = 'E4']
```

Sposób obliczania ścieżek

- Ścieżki obliczane od lewej do prawej.
- Dla każdego węzła z bieżącej sekwencji obliczany kolejny krok (wraz z predykatami).
 - `//oddział/pracownik[1]`
 - `(//oddział/pracownik)[1]`
- Po każdym predykatcie zbierana cała sekwencja, przekazywana do kolejnego predykatu (zmiana kontekstu).
 - `//pracownik[@kierownik and position() = 5]`
 - `//pracownik[@kierownik][position() = 5]`

Sposób obliczania ścieżek

- Ścieżki obliczane od lewej do prawej.
- Dla każdego węzła z bieżącej sekwencji obliczany kolejny krok (wraz z predykatami).
 - `//oddział/pracownik[1]`
 - `(//oddział/pracownik)[1]`
- Po każdym predykatcie zbierana cała sekwencja, przekazywana do kolejnego predykatu (zmiana kontekstu).
 - `//pracownik[@kierownik and position() = 5]`
 - `//pracownik[@kierownik][position() = 5]`

Różnice w XPath 1.0 – podsumowanie

- Prostszy model danych:
 - 3 + 1 typy danych zamiast typów XML Schema,
 - zbiory węzłów zamiast sekwencji wszystkiego.
- Brak wyrażenia `if`.
- Brak wyrażeń `for`, `some`, `every`.
- Brak porównań atomowych i `is`.
- Mniej testów węzłów.
- Mniej standardowych funkcji.

- 1 Wprowadzenie
 - Status
 - Model danych XPath
- 2 Język XPath od podstaw
 - Od podstaw
 - Ścieżki
 - XPath 1.0
- 3 Język XQuery
 - Struktura zapytania XQuery
 - Konstruktory węzłów
 - Funkcje

XQuery – język zapytań nad XML

Status

- XQuery 1.0 – rekomendacja (styczeń 2007).

Niektóre możliwości

- Wyciąganie danych z dokumentów XML.
- Sortowanie, grupowanie, przetwarzanie, ...
- Zapis wyniku jak w XSLT (XML / HTML / tekst).
- Konstruowanie nowych węzłów.
- Definiowanie własnych funkcji.

XQuery a XPath

- Model danych, funkcje – wspólne z XPath 2.0.
- Język zdefiniowany niezależnie, ale w praktyce rozszerzenie XPath 2.0.

XQuery – język zapytań nad XML

Status

- XQuery 1.0 – rekomendacja (styczeń 2007).

Niektóre możliwości

- Wyciąganie danych z dokumentów XML.
- Sortowanie, grupowanie, przetwarzanie, ...
- Zapis wyniku jak w XSLT (XML / HTML / tekst).
- Konstruowanie nowych węzłów.
- Definiowanie własnych funkcji.

XQuery a XPath

- Model danych, funkcje – wspólne z XPath 2.0.
- Język zdefiniowany niezależnie, ale w praktyce rozszerzenie XPath 2.0.

XQuery – język zapytań nad XML

Status

- XQuery 1.0 – rekomendacja (styczeń 2007).

Niektóre możliwości

- Wyciąganie danych z dokumentów XML.
- Sortowanie, grupowanie, przetwarzanie, ...
- Zapis wyniku jak w XSLT (XML / HTML / tekst).
- Konstruowanie nowych węzłów.
- Definiowanie własnych funkcji.

XQuery a XPath

- Model danych, funkcje – wspólne z XPath 2.0.
- Język zdefiniowany niezależnie, ale w praktyce rozszerzenie XPath 2.0.

Struktura zapytania XQuery

- Deklaracje i ciało.
- Deklaracje:
 - wersja (nagłówek zapytania / modułu),
 - import,
 - flagi i opcje (np. serializacji),
 - przestrzeń nazw,
 - zmienna / parametr całego zapytania,
 - funkcja.

Przykład

```
xquery version "1.0" encoding "utf-8";  
  
declare namespace foo = "http://example.org";  
declare variable $id as xs:string external;  
declare variable $doc := doc("przyklad.xml");  
  
$doc//foo:obiekt[@id = $id]
```

Wyrażenie FLWOR

- Od *For, Let, Where, Order by, Return*.
- Zamiast `for` z XPath.
- Jak `SELECT` w SQL.

Przykład

```
for $obiekt in doc("przyklad.xml")/lista/obiekt
let $pop := $obiekt/preceding-sibling::element()
let $nazwa-pop1 := $pop[1]/@nazwa
where $obiekt/@nazwa
order by $obiekt/@nazwa
return
  <wynik>
    Obiekt o nazwie {xs:string($obiekt/@nazwa)}
    ma {count($pop)} poprzedników.
    Najbliższym poprzednikiem jest obiekt o nazwie
    {xs:string($nazwa-pop1)}.
  </wynik>
```

Konstruktory węzłów – bezpośrednie (*direct*)

Stały element wynikiem zapytania

```
<book isbn="isbn-0060229357">
  <title>Harold and the Purple Crayon</title>
  <author>
    <first>Crockett</first><last>Johnson</last>
    <?cel Wartość?>
    <!--Wszystko jest brane do wyniku-->
  </author>
</book>
```

Konstruktory i wyrażenia – nawiasy klamrowe

```
<wynik>{
  for $el in doc("przyklad.xml")/* return
    <elem głębokość="{count($el/ancestor::node())}">
      Element o nazwie: {name($el)}</elem>
}</wynik>
```

Konstruktory węzłów – bezpośrednie (*direct*)

Stały element wynikiem zapytania

```
<book isbn="isbn-0060229357">
  <title>Harold and the Purple Crayon</title>
  <author>
    <first>Crockett</first><last>Johnson</last>
    <?cel Wartość?>
    <!--Wszystko jest brane do wyniku-->
  </author>
</book>
```

Konstruktory i wyrażenia – nawiasy klamrowe

```
<wynik>{
  for $el in doc("przyklad.xml")//* return
    <elem głębokość="{count($el/ancestor::node())}">
      Element o nazwie: {name($el)}</elem>
}</wynik>
```

Konstruktory węzłów – bezpośrednie (*direct*)

Stały element wynikiem zapytania

```
<book isbn="isbn-0060229357">
  <title>Harold and the Purple Crayon</title>
  <author>
    <first>Crockett</first><last>Johnson</last>
    <?cel Wartość?>
    <!--Wszystko jest brane do wyniku-->
  </author>
</book>
```

Konstruktory i wyrażenia – nawiasy klamrowe

```
<wynik>{
  for $el in doc("przyklad.xml")/* return
    <elem głębokość="{count($el/ancestor::node())}">
      Element o nazwie: {name($el)}</elem>
}</wynik>
```


Konstruktory węzłów – obliczane (*computed*)

Ilustracja składni

```
element book {
  attribute isbn {"isbn-0060229357"},
  element {"title"} { "Harold and the Purple Crayon"},
  element author {
    element first { text { "Crockett" } },
    element last {"Johnson" }
    processing-instruction cel { "Wartość" }
    comment { "Wszystko jest brane do wyniku" }
  }
}
```

Przykład zastosowania – nazwa elementu nadawana dynamicznie

```
<wynik>{
  for $el in doc("przyklad.xml")/* return
    element {concat("elem-", name($el))} {
      attribute głębokość {count($el/ancestor::node())},
      text {"Element o nazwie: "},
      text {name($el)}
    }
}
</wynik>
```

Konstruktory węzłów – obliczane (*computed*)

Ilustracja składni

```
element book {
  attribute isbn {"isbn-0060229357"},
  element {"title"} { "Harold and the Purple Crayon"},
  element author {
    element first { text { "Crockett" } },
    element last {"Johnson" }
    processing-instruction cel { "Wartość" }
    comment { "Wszystko jest brane do wyniku" }
  }
}
```

Przykład zastosowania – nazwa elementu nadawana dynamicznie

```
<wynik>{
  for $el in doc("przyklad.xml")/* return
    element {concat("elem-", name($el))} {
      attribute głębokość {count($el/ancestor::node())},
      text {"Element o nazwie: "},
      text {name($el)}
    }
}
</wynik>
```

Definicje funkcji

Przykład

```
declare function  
  local:podwoj($x)  
{ 2 * $x };
```

Przykład ze specyfikacją typów

```
declare function  
  local:podwoj($x as xs:double)  
  as xs:double  
{ 2 * $x };
```

Definicje funkcji

Przykład

```
declare function  
  local:podwoj($x)  
{ 2 * $x };
```

Przykład ze specyfikacją typów

```
declare function  
  local:podwoj($x as xs:double)  
  as xs:double  
{ 2 * $x };
```

Notacja dla typów

- Informacje o typie możliwe (ale nieobowiązkowe) dla:
 - zmiennych,
 - parametrów i wyników funkcji,
 - także w XSLT 2.0.
- Możliwości:
 - nazwa typu,
 - rodzaj węzła | `node()` | `item()` ,
 - określenie krotności (? , * , + , brak – dokładnie jeden).
- Przykłady:
 - `xs:double`
 - `element()`
 - `node()*`
 - `xs:integer?`
 - `item()+`

Notacja dla typów

- Informacje o typie możliwe (ale nieobowiązkowe) dla:
 - zmiennych,
 - parametrów i wyników funkcji,
 - także w XSLT 2.0.
- Możliwości:
 - nazwa typu,
 - rodzaj węzła | `node()` | `item()` ,
 - określenie krotności (? , * , + , brak – dokładnie jeden).
- Przykłady:
 - `xs:double`
 - `element()`
 - `node()*`
 - `xs:integer?`
 - `item()+`

Notacja dla typów

- Informacje o typie możliwe (ale nieobowiązkowe) dla:
 - zmiennych,
 - parametrów i wyników funkcji,
 - także w XSLT 2.0.
- Możliwości:
 - nazwa typu,
 - rodzaj węzła | `node()` | `item()` ,
 - określenie krotności (? , * , + , brak – dokładnie jeden).
- Przykłady:
 - `xs:double`
 - `element()`
 - `node()*`
 - `xs:integer?`
 - `item()+`